XI-ik évfolyam. 35-ik szám. Kőszeg, 1891. augusztus 30-án.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és nevelészeti hetilap.

TÖBB EGYLET KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.
Előfizetési pénzek és reclamatiók a kiadóhivatalhoz (Feigl Gyula) intézendők.

Szerkesztőségi iroda: a táblaház iskola-utczai részében.
(Szerkesztővel értekezhetni d. e. 10 órától, d. u. 1-ig.)
Kiadói iroda: városkör 81. sz. a nyomdában.

Kéziratok, levelek a egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez intézendők; mindenkor csattörtökön estig.
Megjelenik minden vasárnapon.
Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

Megszivlelésül.

Küszöbén állunk egy uj iskolai évnek, megnyilnak a tanintézetek kapui, hogy termei befogadják a muzsa-fiak seregét. Az 1891-2 uj iskolai évben több terem nyilik meg tankötelesein k előtt. A katolikus elemi fiu- és leányiskolában egy-egy uj osztály nyitása vált szükségessé és a város a fiu-iskolánál saját erejéből állitotta fel az uj osztályt, a leányoknál pedig csak segélylyel lesz hivatva lehetővé tenni az osztálynyitást. Szellemi téren tehát ismét előrehaladtunk. A város ujabb áldozatok árán és felsőbb helyről jött sürgetés nélkül az osztályok túltömöttségén segitett és megkönnyitette a tanitók munkáját. Ezután többet várhatunk a nyelvi nehézségekkel küzdő kőszegi katolikus népiskoláktól. Azokban az iskolákban, a hol német-ajku gyermek képezi a főkonting st és már három év óta tisztán magyar nyelven folyik a tanitás, az elérhető eredmény ezután jóval nagyobb lesz, az elemi kiképzés alaposabb és teljesebb.

Ennek elérésére a mód még azzal is meg lesz adva, hogy a fiuiskolánál eddig divó váltakozó rendszerrel felhagyva az osztályrendszert léptetik életbe, mely a mi viszonyainknak sokkal megfelelőbb, de meg a nevelés-tanitás elveit könnyebben és sikeresebben is engedi alkalmazni. Csak az a kérdés, ha vajjon az illetékes iskolai szék a tanitók elhelyezésénél elég tapintatos — vagy mondjuk inkább — szerencsés lesz-e? Mert ha tapogatózni kénytelen, ha éveken át megmegujuló áthelyezéseket kell teljesitenie, az iskolai nevelés vallja kárát, jobban, mint a kárhozatosnak bizonyult felszállás idejében. Egyébként kétségtelenül álló dolog, hogy a kőszegi népiskolákban sajátságos viszonyainknál fogva nehéz a tanitó munkája és alig-alig érhető el a főczél, a gyermekek szemlélő-, gondolkodó- és képzelőtehetségének ébresztése, fejlesztése, érzelmeik nemesitése s főleg beszélő tehetségük teljes gyakorlása körül. Hiába lármáz a laikus, hiába csóválja fejét az iskolai elüljáró, azon félintézkedések nem segitenek gyökeresen. Nálunk a főbaj az amugy is tehetetlen ujonez magyarnyelvbeli járatlanságában rejlik. Ez képezi a nehézséget a fenti czél elérésében, a mely nélkül elemi tanitásunk laza alapon nyugvó. Avagy képzelhető-e; hogy az anyanyelvét is alig gagyogó gyermek magyar, tehát előtte teljesen ismeretlen szóból értsen, ennek segélyével tanittassék?! Megtanulja a németajku gyermek az iskolában a magyar szót az igaz, de rovására az általános tanczélnak. Tehát azon kellene segiteni, azon lennünk minden áron, hogy az iskolába feljutó gyermek már birtokában legyen édes hazai nyelvünknek. Ezt pedig elsajátithatja a gyermek az ovodában. Az óvodában tanul meg nemcsak magyarul, hanem megszerzi- előföltételeit is a későbbi nevelésnek. Ha tehát sehol, nálunk bir létjogosultsággal az óvó-intézet; persze nem abban a formában, a melyben most áll előttünk. Szerintünk hova-hamarább fiókintézetet kellene nyitnia az óvó-egyesületnek. Az eljárás nagyon egyszerü volna és kevés pénzt igényelne. A fiókintézetet helyezze el bérházba, és állitsa oda be a segédóvónőt. Annak ugy sincs értelme, hogy egy intézetben két óvónő működjék, pénzsegélyt pedig adhatna a város, a melyet óvó- vagy menház felállitására előbb-utóbb ugyis kötelezne a törvény.

Népnevelésügyünket és a város magyarosodását a kisdedóvó-egyesület a városi képviselőtestülettel egyetemben aránylag kevés munka- és pénzáldozattal nagyban előmozditha tná.

A házi nevelés.

Motto: Kis gyermek kis gond,
Nagy gyermek nagy gond.

A Muraszombat és Vidékéből vesszük át e közérdekü czikket, mely Láng Ignácz, Kőszegen is ismert tanitó tollából került ki.

A legfontosabb és legszentebb kötelességeknek egész lánczolata fűződik a bölcsőhöz, melybe az ujszülöttet helyezték.

A gyermek születésével a szülői teendők nem végződnek, hanem inkább kezdődnek, amennyiben a kisded n m mint kiképzett, hanem, mint a kiképzésre alkalmas lény köszönti a világot.

A növényeket tenyésztjük, de az embert nevelnünk kel, mert egyedül az ember az, aki, hogy rendeltetésének előbb-utóbb megfelelhessen, gondos nevelést igényel.

Testi-lelki tehetségeit nem kifejlődve hozza az ember magával a világra, hanem szunnyadó csirában, melyek, ha külbefolyás nélkül magukra lennének hagyatva, soha, vagy csak későn és tökélyetlenül fejlődnének.

Első és főczélja a házi nevelésnek a csecsemőt életben megtartani és testét erőssé tenni, a mennyiben ez a földi élet első kelleke. Később oda kell hatnia a házi nevelésnek, hogy a gyermek eszét is fejleszsze, szivét müvelje és szellemét szilárditsa, mert csak fejlett eszszel lesz képes felismerni a jót és igazat, müvelt szivvel fogja szeretni az erkölcsi jót és szilárd jellemmel fog a jóban állhatatosan megmaradni.

Sajnos, hogy a köznépnél alig akadunk nyomára

TÁRCZA.

MÁMOR.

Ereszkedik az alkony pirja,
Felleg borul, sötétedik —
Hajrá fiuk, bort a pohárba,
Igyunk, vigadjunk reggelig!
Ma még piros bor szitja kedvünk,
Vérünkben kedv s erő buzog,
Holnap tán kiteritve fekszünk
S némán bólintgatnak felettünk
Sötét árnyéku ciprusok.

De hogy mi lesz, minek keresned!
Hiszen a perc még a mienk,
Mienk a dal, a leány, a serleg,
S a mámor, mely bennök kereng,
S mig ennek aranyos ködében
Elmélünk káprázattal mulat
Hiába gyül felhő az égen,
E csalfa fény győz a sötéten
És kedvünk egyre szilajabb.

Hajrá fiuk, sohase bánjuk,
Hogy kótyagos lesz a fejünk,
Ha mindig józan fejjel járjuk,
Nyomorúság az életünk,
Szerelme nőnek, lángja bornak
Hitvány mint a föld más pora,
Mi benne kéjt, gyönyört lobogtat,
Mitől sziveink feldobognak:
Az egyedül csak mámora.

Incédy László.

A fának szenesitéséről.

Mindenki tudja, mily sokféle mennyiségü terméket nyerünk a kőszénnek száraz destilatiójából. Ugyanezt láthatjuk a fának destilatiójánál is, azzal a különbséggel, hogy a nyert anyagok nem oly nagy mennyiségüek s kevésbé értekesek.

A destillatió által nyert termények a következők: szén, eczetsav, methylalkohol, kátrány és légszesz. A szén igen jó, ha a fa jó, és minthogy jó fánál sokkal jobb az eredmény, természetes, hogy a jó fának használata igen ajánlatos. Különösen ajánlható a bükkfa, a melynek különben csak csekély az értéke. A fát rendesen szétdarabolják és megszenesitik; de egy aránylag kevés esetekben a fa destillatiójánál más módot is alkalmaznak s ez a tulmelegitett gőzzel való destillatió.

A megszenesitendő fa darongokra vágatik, ezek pedig 200 mm. hosszu darabokra osztatnak. A tuskókat aztán a szenesitő horgonyba helyezik, a mely kivülről egy gőztulmelegitőtől kitóduló gőz által fütetik.

Ezen gőztulmelegitő több csavarulatban chamottefalazattal körülvéve fekszik vizszintesen a rostély fölött és vas csövekből áll. A tulmelegitő csövek az emlitett horgonyba nyulnak és ott számos apró lyukkal van ellátva, melyeken keresztül a tulmelegitett a horgonyba tolul. A gőz hőmérsékének igen magasnak kell lennie. A retortának az ellilanó tűzgázok melegitése által kivülről, belül pedig a tulmelegitett gőz által a hőség igen egyenletesen oszlik szét, a minek egy igen gyors és legtökéletesebb szenesedés az eredménye. Igy egy 5—6 óráig tartó eljárás által nyeretik a szenesitésnek első terméke, a faszén.

A retortából eltávolodó gázok egy Hydrantba, egy vizszintesen fekvő csőbe, választják el a kátránynak legnagyobb részét, aztán kivülről viz által lehütött rézkigyókon folynak keresztül. E kigyókban még kiválasztatik a mi a gázokból kiválasztható u. m. viz, eczetsav, faszesz és még egy kevés kátrány is.

A folyadékok és gázok összes vegyüleke a hüsitő kigyócsövekből nagy kádakba jut, melyek nagyobbrészt vizzel vannak tele. Itt letelepszik a mi kiválasztatott. A kátrány a fenékre megy s időnként lecsapoltatik, az eczetsav, faszesz a vizzel folytonosan elfolynak a kádakból, a gázok pedig a gazométerbe vonulnak.

A légszesz a destillatio által nyert második termény, mint égő anyag értékkel bir, de kevésbé értékes, mint világitó anyag. Eghető anyagnak azonnal használható, világitó légszesznek azonban csak tisztitás után volna használható. Minthogy igen nagy a nyert légszesznek mennyisége, a fütési anyagok költség számlájánál nagy szerepet játszik.

Az igen vékony folyadék, mely vizet, eczetsavat, aczetont és faszeszt vagy metylalkoholt tartalmaz, nagy kádakban állva marad, hogy aztán külön e czélra szolgáló réz rektifikálókészülékekben a metylalkoholtól megtisztitassék. Az igy tisztitatlanul nyert metylalkohol finomabb rectificáló készülékekben megas fokokra vitetik, ugy, hogy 85—92 egész 98 fokos minőségben jut a kereskedelembe.

A folyadéknak további maradéka, mely eczetsavat vizet és kevés kátrányt tartalmaz, egy különös, itt magyarázásra nem igen alkalmas módon kezeltetik, mely által eczet mészszel köttetik össze. Ezen eczetsavas mész képezi azon nyers terméket, melyből a tiszta eczetsav nyerhető.

Sósav által az eczetet elválasztjuk a méztől és rez-készülékben eszközlő destillatio által kapjuk a tiszta eczetet.

Rectificáló készülékekben porczeltannal az eczet concentraltatik 80 es több százalékra; de meg mindig

ra u rendszeres eljárásnak, már csak azért sem, mert a legtöbbnek arról fogalma sincs. A czél iránt nincsenek tisztában, az eszközöket pedig nem ismerik.

Sok szegény gyermekről el lehet mondani, hogy nem neveltetik, hanem csak nődögél, mint az erdő fái, melyeket nem ültet, öntöz, nem nyes és egyenget senki.

A gyermekből rendesen olyan ember lesz, a milyenné neveltetett. A család, a község oly tagokkal, az egyház oly hivekkel, az ország oly polgárokkal rendelkezik, a minőket a szülők nevelnek.

Már évezredekkel ezelőtt tudták a szülők, hogy nagyobb szerencsét gyermekőknek nem készithetnek, mint ha tehetségeiket, erejőket, jó hajlamaikat minél nagyobb mérvben fejlesztik, müvelik és tökélyetesitik. Már Plutarch azon nézetben volt, hogy a nevelés a kellő oktatással párosulva a földi javak elseje, melylyel gazdagság és előkelő állás nem is hasonlitható és melynek kamataival az egyén beéri a sirig.

A nevelést a szülő kezdi, az iskola folytatja, fejleszti, az élet pedig tökélyetesiti.

A legelső és legtökélyetesebb nevelő-intézete a gyermeknek a család; ez az ő első világa, első otthona; a szellem, mely itt átvonul elteti őt.

Idegen gyermeknek oktatást nyujthatunk, de az első nevelést csak a szülő adhatja neki.

Főtényező itt az anya személye, ki a kisded szunnyadó tehetségeit ébreszti és a kinek szeretete előtt megnyilik a kisded érzelem-világa. Senki sem érti ugy a kisdedet, mint az anya és senkit sem ért meg a kisded ugy, mint az édes anyját.

Arra a rendkivüli vesződség-, türelem-, kitartás-, erőfeszites- és önfeláldozásra, mélyet a kis gyermek nevelése igénvel, csakis a szülők, de főképen az anya képes, kik, Isten után létét adták gyermeküknek. Csak bennők található fel a hajlam, a valodi szeretet, mely az első nevelésnél nélkülözhetlen. Az ő szemeik legjobban észreveszik a rosz hajlamok ébredését és azért, ha azoknak idejekorán elejét nem vettek, rájok nehezül a felelősség terhe is. Innen van, hogy voltak nemzetek, mint napjainkban is a chinai, hol a kisebb gyermekek vétségéért a szülőt büntették, mint a ki mulasztásaival a kisded hibáit okozta.

Nem helyeselhető, ha csupán az apa, vagy csupán az anya neveli a kis gyermeket. Mindkét szülőnek együttes közremüködése szükséges, mert magára hagyatva, bármelyik fel sem végezhet tökélyetes munkát.

Áll ezen ese: akkor is, ha a szülők különböző, egymástól eltérő módon gondolják a közös czélt elérnetni. Az apa legtöbbször túlszigora, az anya pedig gyöngesége által sok és nagy hibát követhet el, melyeknek rosz következményei lépten-nyomon tapasztalhatók.

A nevelési ismereteket a szülő vagy a maga, vagy pedig mások tapasztalatából meriti. Fiatal szülő rendesen egyik kellékkel sem bir a nevelésre. Tapasztalást szerezni alkalma nem volt, a nevelési munkákat pedig meg az ugynevezett müvelt szülők is unalmasnak, száraznak találják. Innen van azután, hogy a legtöbb esetben megelégesznek a látszattal. Az előkelő világban elég, ha a kisded tiszta, öltözete kifogástalan; a szegény embernél pedig elég, ha a gyermek torkig lakott és nem sir; azt hiszik, hogy minden a legjobban megy és mi kivánni való sincs hátra. Szorosabb értelemben vett nevelésről szó sincs.

Az oktalannak nevezett állat nemcsak létet ád szülöttjének, nemcsak ápolja, táplálja és védelmezi azt, hanem legnagyobb részben neveli is kicsinyet; vagyis képesiti őt, hogy később, mint önálló maga magát fentarthassa. E czélból nemcsak, hogy megmutatja neki az élet tekervényes utait, hanem arra ra is vezeti, oktatván őt arra, hogy hol, mire vigyázzon, mitől őrizkedjek és a természettől nyert fegyvereit miképen használja.

Ritkitja párját, mint nevelő pl. a róka, a macska, a borz stb., midőn fiaikat a ravaszság és ovakodás ezer nemefre tanitgatják.

Kár volna szemet hunyni e jelenetek előtt, melyek a természet tágas birodalmában, az év minden szakában száz- és száz-féle változatosságban tárulnak szemünk elé és melyek nem egy hanyag szülőnek buzditásul szolgálhatnak.

Az ember természetében rejlik az ösztön a fejlődésre; benne, mint a nyers anyag föld gyomrában, megvannak az erők és tehetségek, melyeket életre kelteni és fejleszteni a nevelés feladata. Az alap tehát meg van, melyen tovább kell épiteni azon terv szerint, melyet a teremtő az első emberken szemünk elő állitott.

A házi nevelésben három korszakot különböztetünk meg, melyekre a szülőnek tekintettel kell lennie, nehogy azok valamelyike elmaradjon, vagy egyik a másikat megelőzze.

A csecsemő korszak az első életév határáig terjed; a második a harmadik év végéig tart, mely a külső eszrevételek és benyomások ideje; a harmadik a hetedik év kezdeteig nyulik, mely korszak az öntudat föllépésének korszaka, midőn a belső világ a külsővel egyensulyba jön.

Tekintettel kell lenni a házi nevelés időszaka alatt az állásra is, melyet a gyermek egykor valószinüleg elfoglal a társadalomban. A kertész, ha akarja magasra, ha akarja törpévé alakithatja fáját.

Angol irók keservesen panaszkodnak a szülőkre nanyagságuk miatt, melyet gyermekeik nevelése körül feltüntetnek. Egyiknek nincs hozzá kedve, a másiknak kevés az ideje, a harmadik pedig nem ért hozzá stb. A vindalhoz való kakasok nevelésére több gondot forditanak, mint sok ifju lordra.

Semmi sem boszulja meg magát a szülőn és gyermeken oly nagy mértékben, mint a nevelésben elkövetett hibák.

X. Károly franczia király szokta mondani: „Oly nevelés után, minőben mi részesültünk, még köszönetet érdemlünk, hogy tigrisekké nem lettünk.

Azok, kik a gondjaikra bizott drága csemetéket nemesités, nevelés nélkül hagyják felserdülni, keservesen bünhődnek mulasztásukért a szégyen által, melyet azok ősz fejükre hoznak.

Miben sem látjuk oly mértékben felelevenedni a régi pogányság büneit, mint a szülők és öregek megvetésében. Soha annyi öreget nem lehetett látni elhagyatva és nélkülözéseknek kitéve, mint napjainkban.

A kor, melyről atyáinknak jövendölve megjósolták, hogy szülőik iránt tiszteletlen nemzedék fogja ellepni a föld szinét, megérkezett. — A felszeg, fonak nevelés gyomorrontó gyümölcseit élvezzük.

Ehhez járul a leverő öntudat, mely lidércznyomásként nehezül a szülő lelkére és kiséri szomoru öregségének sivár napjain át a sirjába, hogy mikor kezében volt a gyermek testestől, lelkestől, nem tette meg kötelességet, mert nevelését elhanyagolta.

Az ember nevelés nélkül olyan, mint a földön kuszó vad venyige mely vagy semmi, vagy rosz és élvezhetlen gyümölcsöt terem. Bármennyire fejlődjék is testileg, szellemileg azonban örökké gyermek marad. Lelki kiskorusága állandó.

A sarkok törpe lakói, a grönlandiak, eszkimók alig emelkednek egyben-másban az állat fölé.

Az ember nevelés nélkül az, mi a gyémánt ha nincs kibőszörülve: idomtalan göröngy, mely lábai előtt hever az embernek, holott a muértő kezei közé kerül, koronákat diszithetne.

Az 1717-iki háboru alkalmával sok magyar család került török-tatár fogságba, köztük gyermekek is. Ezekből azután 1720-ban a keresztesek 220-at kiváltottak. Mily szomoru látvány volt az, midőn e szerencsétlenek haze kerültek! Azon néhány év alatt annyira elvadultak, hogy gyenged megszólitásra felelet helyett csak morogtak és mással, mint nyers hussal élni nem akartak.

Brazziliában találtak benszülött portugálokat, kik csoportokban élve, házasság, pénz és só ismerete, valamint ruházat és vallási eszmék nélkül éltek.

1661 ben Litvániában a medvék közt egy 9 éves gyermeket találtak, a ki elfogatásakor hegyes fogai- és hosszu körmeivel hatalmasan védte magát. E gyermeket teljesen megszeliditeni soha sem lehetett, ruhát a testén meg nem szenvedett, az emberi táplálékot pedig soha sem szokta meg.

Az ember külső segitség nélkül az állatiság fokán felül nem emelkedik. Saját erejére nem támaszkodhatik és mentőkéz hiányában szép tehetségei nyers állapotban, haszon nélkül sorvadnak el.

Nevelés nélkül fékezhetlen szenvedélyek és embertelen durva szokások uralkodnának a földön, melynek legrakonczátlanabb vadja az ember volna.

---

tartalmaz bizonyos érczmennyiséget, mi embernek való használatra alkalmatlanná teszi, a miért ha élvezhető czetet akarunk belőle készitení, ezüst készülékekbe kell még finomitani.

A rectificatoroknak alakja sem kicsinylendő és a német mérnökök egyesületébe Haushrand ur által bemutatott konstructiója, a legjobbnak mutatkozott. Azon kis készülék, mely a rektificatorokból ömlő folyadék szinének, tisztaságának és hőfokozatának fontos megfigyelésére szolgál, még az óránként lefolyó menynyiséget literekben meghatározni is lehetővé teszi.

Ha az ezen eljárás által nyert előnyök és hátrányok az eddigi eljárásokkal összehasonlittatnak, akkor el kell ismernünk, hogy utóbbi ugyan az anyagokat ritkitott állapotban szolgáltatja, a minél fogva ha a szokásos módon akarnának dolgozni, igen sok gőz, illetve szénre volna szükség e roppant viz elpárologtatására, de az elért haszon sokkal nagyobb és a termények tisztábbak és azért sokkal előnyösebb emez eljárás alkalmazása.

Helyi és vidéki hirek.

— **Kinevezés**. Az igazságügyminiszter Pintér Lajos győri törvényszéki napidijast a helybeli királyi járásbirósághoz irnokká nevezte ki. E kinevezéssel járásbiróságunk egyik lyukja lett csak betömve, de van reménynünk, hogy az uj törvényszéki elnök gondoskodni fog e hivatal többi nyilásairól is.

— **Honvédek megérkezése**. A honvédek Sopronból, amint azt annak idején megirtuk, mult kedden déltájban bevonultak városunkba és azóta erősen járják náluk e gyakorlatok. Egész uj élet költözött be velük a városba. Egy sereg honvédre, derék tisztikarral az élén, csak büszke lehet Kőszeg!

— **Lajos napját** városunkban két helyen is megünnepelték. Különös ünneppé avatták e napot a *Waisbecker*-féle vendéglő törzsvendégei, kik a nagy Lajosról is megemlékeztek, sikerült tosztokat eresztvén meg vigság közben.

— **Beiratások**. A helybeli kath. elemi fiuiskolánál e tanévben az V. osztályt (esetleg VI. osztálylyal) különválasztják a IV-től és lesz őt elkülönitett osztály ugyanennyi tanitó vezetése alatt. A fölvételek f. é. szeptember 1., 2. és 3. napjának d. e. 8—10 és d. u. 2—4 óra között történnek, a fölvételi vizsgálatokat pedig a mondott napokon d. e. 10 órakor tartják meg. 4-én lesz az ünnepélyes *Veni Sancte* és 5-én kezdődnek a rendes előadások. A leányiskolában az idén különválasztják a harmadik-negyedik egyesitett osztályokat és a tanulókat abban az időben veszik fel, a melyben a fiuknál.

— **Tanitók elhelyezése**. A katolikus iskolaszék mult csütörtökön tartott ülésén kimondta, hogy a róm. kath. fiuiskolánál divó tanitói váltakozó rendszert megszünteti és helyette az osztályrendszert lépteti életbe. A tanitók ennek következtében nem szállnak többé fel tanulóikkal az I. osztálytól fogva a legfelsőbb osztályig, hanem megmaradnak egy osztályban. Az iskolaszéknek egyhangulag hozott határozatával Szomor Lajos ujonan alkalmazott ideiglenes segédtanitó az I., Kerner Ignác rendes tanitó a II., Windisch Antal rendes tanitó a III., Pados Gábor rendes tanitó a IV. és Wittinger Antal rendes tanitó az V., esetleg V—VI. egyesitett osztályt fogja vezetni.

— **Figyelmeztetés**. A beirások a helybeli szentbenedekrendü kath. gymnasiumban szeptember 1-ső 2-ik, 3-ik napján lesznek. Az előadások szept. 4-én ünnepélyes *Veni Sancte*-val kezdődnek. A kik e őszor lépnek az intézetbe, a 18 frt tandijon felül, 2 frt felvéti dijat tartoznak fizetni és keresztelő levelüket, vagy születési bizonyitványukat, ugyszintén beoltásukról illetve ujra oltásukról szóló igazolványukat bemutatni. A javitó-, potló- és felvételi-vizsgálatok aug. 31-én délelőtt 8-kor kezdődnek. Kőszeg, 1891. aug. 29 én.

A gymn. igazgatóság.

— **A regaleügy**. Felszólaltunk annak idején a regaleügy szunnyadozó állapota ellen, melyen nem változtatott soká semmi hivatalos sürgetés. Most arról értesülünk, hogy valaki Budapesten jártában utána járt a dolognak és kivitte, hogy a regale-váltság ügye rövid idő alatt elintézést nyerjen és a város meg más érdekeltek hova-hamarább egy kis pénzhez jussanak.

— **Ünnepies fogadás**. A bécsi turisták fogadásának előkészitésére helybeli turistáink értekezletet tartottak a napokban és elhatározták, hogy a vendégeket ünnepiesen fogadják, nekik ingyen lakásokat szereznek és tiszteletükre szeptember hó 6-án estélyt rendeznek.

— **Bucsusok hazaérkezése**. Öreg-Máriaczelli bucsusaink — körülbelül hatvanan — szerencsésen visszaérkeztek és tegnap délelőtt 11 óra tájban vonultak be papi kisérettel és harangzúgás között a plébánia-templomba.

— **Az idegenforgalom akadályai**. Kőszegen mindig panaszkodnak a sok üres lakáson. A háztulajdonosok vakarják fejeiket, hogy nem találkozik lakos, de a mikor az idegen forgalmi bizottság valamely tagja felkeresi őket — no mert a rátartós háziurak hiszen el nem mennének a bizottsághoz — akkor még sincs kiadó lakásrész. Azt mondják, hogy nem érdemes pár hónapra hiadni, vagy ha rá is szánják magukat, hát rengeteg pénzt kérnek érte. Egy példát hozunk fel, mely ritkitja párját. A multkoriban egy papi ember keres szobát, egy olyant, mely kiadásra be is volt jelentve. Mikor odamennek, hogy felvegyék, a háztulajdonos avval rukkol ki, hogy ő biz' ki nem adja most, mert ugyis jön a katonaság. Nyolcz forintot kevesleit, mert a tiszturaktól tizet vár. Hadd mondjunk el még egyet illustrálására a háztulajdonosok kapzsiságának. Egy bizonyos házban lakik egy nyaraló család. Előáll a háztulajdonos és ekképpen szól. „Miután maguk ugyis elmennek, megtehetnék nekem azt a szivességet, hogy két héttel korábban állnának odább, mert most 2, szóval is kettő forinttal drágábban kelne el a lakásom.“ Hát nemcsak hogy be nem fogadják az idegeneket, hanem a már itt levőket is elküldik. Karschamadiener!

— **Fölmentés**. Vasvármegye közigazgatási bizottságának f. é. augusztusi ülésén az alispáni referadának utolsó tárgyát a városunk volt pénztári személyzete ellen elrendelt fegyelmi ügy képezte. A közigazgatási bizottság egyhangulag hozott határozatával megszüntette a fegyelmi ügyet.

— **Vadászat**. A Dunántúl egyes vidékein az idén nem a legkedvezőbb a fogolyállomány. Kivételt képez e tekintetben többek között Kőszeg vadászterülete, hol szépen folyik a foglyászat, habár vadászaink kiméletesen bánnak a vaddal.

— **Egy ember negyven alakban**. Most már nem kell attól tartanunk, hogy 40 alakban kell irnunk, mig végre ideérkezik Polgár Gyula, a hirneves imitator, mert már itt van a körünkben. Tegnap a bálházban magánelőadást rendezett, mely alkalommal szinre került *a nemzetközi jellemkomikus*, vigszinmü 3 szakaszban, zenerészekkel, különféle dalok- és mulattató huplekkel. Ma esto is lesz előadás.

— **Feloszlóban**. Hire jár, hogy zenekarunk feloszlóban volna. Csak a multkoriban dicsértük meg tagjait az aratot sikerért s most már az egyenetlenség üszkét hintette el köztük egyik-másik muzsikus korifeus. No, ha ebben az uniformisukban eltemetkeznek, többé nem kellenek!

— **Sok a panasz** a séta- és dülő-utak sanyaru állapota és némely bürü, hid rozogasága miatt. Azt mondják, hogy a posztókallói hid felé csak az öngyilkossági szándékkal járó-kelők tartsanak, mert ott biztos végüket lelik. Tehát most már nemcsak *kolera*-ut, hanem *öngyilkosok*-utja is van a határban. Lám, lám, mire nem jutunk!

— **Köszönet-nyilvánitás**. Néhai Brenner Antal kis árvája, Brenner Bertá-nak e hó 26-án történt, elhalálozása alkalmával sok részről tapasztaltuk a részvétet. Ezért és a koszoru-adományokért legháláisabb köszönetét nyilvánitja *a Gábriel család.*

— **Megszökött**. Liptay Lajos polgári gyámoldai alafás pénteken éjjel gatyában, ingben eltávozott és maig sem érkezett vissza.

— **Gyümölcs elárverezése**. Multkoriban azt irtuk, hogy a város a soproni ut mentén levő gyümölcs-fák idei termését 20 frton adta el árlejtés utján. Ugy áll a dolog, hogy a város a felső-uti gyümölcstermésert 42 frt 20 krt, az alsó-utiért pedig 20 frtot vett be.

— **Rafael-kép Pulán**. A felső-pulai kápolnában egy assziszi szt. Ferenczet ábrázoló oltár-kép van, mely

Rafael ecsete alól került volna ki. Jaáki dr. igy irja le e képet: „A stigmatizált szent az égtől ihletetten zengi álltában a nap énekét, mögötte gyönyörü angyal alakja, készen őt f[illegible] ni, ha roskadna. A háttér idealizált olasz vidéket [illegible], a távolból kicsinyedő alakokkal.“ — Harras gróf biboros, ki a század elején Velenczében tartott konklávé egyik pápajelöltje volt s a ki utóbb szombathelyi püspök lett, hozta volna oda ezt a képet, a melynek mását Zalka győri megyés püspök Rómában látta.

— **Állomás betöltése.** A répcze-szt-györgyi róm. kath. kántortanitói állomást, melyet uj tanitónk, Szomor Lajos nem rég hagyott oda, f. é. szept. 10-én töltik be. Az állomás évi jövedelme lakáson kivül 437 frt, de ha a megválasztott németül is tud, 100—150 frt mellékessel több.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Putsch Tóbiás, egykori köszegi ág. ev. és utóbb iglói állami tanitóképző-intézeti gyakorló-iskolai tanitót ugyanazon tanitóképezdéhez tanárrá nevezte ki. Gratulálunk!

— **Tiz év multán** találkát adtak egymásnak e hó 20-án Sopronban Ajkai Béla dr., földbirtokos Kisfaludról, Böhm János, m. kir. postatiszt Sopronból, Farkas Elemér ev. lelkész Bükkről, Füzy Béla vasuti hivatalnok Sopronból, Király Mátyás ev. lelkész Öri-Szigetről, Laufer Samu dr. orvos Kapuvárról, Magassy Béla postatiszt Budapestről, Márton Jenő ev. lyceumi tanár Pozsonyból, Pruzsinszky János dr. áll. fögimn. tanár Budapestről és Poszvék Gyula dr. orvos Sopronból. Az illetők ezelőtt tiz évvel tettek érettségit a soproni ág. ev. lyceumban még 18 más társukkal, kik közül 5 meghalt 18 pedig az eljövetelben gátolva volt.

— **Öngyilkosság.** Kral István bleigrabeni lakos pénteken a delelőtti órákban revolverrel ismeretlen okból torkon lőtte magát és rögtön meghalt. Az öngyilkos 10 élő gyermek édes atyja volt.

— **Hymen.** Faludy Zsigmond csepregi kereskedő Csepregen, jegyet váltott Kohn Jetti kinasszonynyal, Kohn Salamon csepregi borkereskedő szeretetre méltó leányával.

— **Hirdetmény.** A nagym. m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur m. leirata szerint jelentékeny nehézséget okoz hazai kereskedelmünknek Bulgáriával szemben, hogy kiviteli czégeiuk árujegyzékeiket nem bolgár vagy legalább franczia nyelven adják ki, továbbá hogy a bolgár megrendelőknek nem küld árumintákat, mikent ezt a német és angol kiviteli czégek szokják tenni, kik még bányás vasutak, butorok és gépek miniature mintáit is küldik. Végül a vevő-közönség számitását az is nehezíti meg, hogy czégeiuk nem frank értékben tüntetik ki az árakat, és hogy az árakat Budapestről és nem Sofiáról vagy Zaribrodról számitják. Az egyes áruczikkek kelendőségeit illetőleg Philippopel czikkeink közül leginkább mezőgazdasági gépekre, vasáruk kályhák és tűzhelyekre, szeszre, olcsó üvegnemüekre, művirágok, lámpák, kész ruhákra, szijjártó munkára, fegyverekre, kocsikra, fa és vasbutorokra, papirosra, kalapokra és optikus árukra reflektál. Burgas mint gabna, bőrgyüjtő és kiviteli hely bir fontossággal, és a tirnova-szemenlin vasuti vonal megnyitása óta igen látogatott piacz. Zamboli kereskedelme legnagyobb részt vas-, fém- üvegárukra és közönséges apró árukra szorítkozik. Fabutorokkal kedvező üzletre volna kilátás, ha azokból állandó raktár tartatnék. Erről az érdeklő körök értesittetnek. Sopron, 1891. augusztus hóban.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **Hirdetmény.** A görög kormány legutóbb kihirdetett f. é. márczius hó 16/18. törvény értelmében f. é. julius 1-től kezdve a stearin és stearingyertya gyártáshoz szükséges nyers anyagok u. m. marhafaggyu és kénsav közvetlenül külföldről vagy átmeneti kereskedelem utján Görögországba behozva, minden vámtól valamint minden állami és községi illetéktől mentesek, ha igazoltatik, hogy ezen anyagok kizárólag a fent emlitett czélra vannak rendelve. Erről az érdekeltek értesittetnek. Sopron, 1891. augusztus hóban.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara

— **Hirdetmény.** Gyöngyös r. t. városának 1890. évi deczember hó 23-án tartott városi képviselőtestületi közgyülésében megállapitott azon szabályrendeletét, mely által a házaló kereskedés a nevezett város területén a fennálló bázalási szabályok 17. §-ában s az ezen §-ot kiegészitő későbbi rendeletekben bizonyos vidékek lakóinak biztositott jogok épségben tartása mellett eltiltatott, ő nagymélt. a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur jóváhagyta. Mire ezennel felhivjuk az érdekelt körök figyelmét. Sopron, 1891. augusztus hóban.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **Hirdetmény.** Az Egyptom és Belgium között 1891. évi junius hó 24-én létrejött és 1892. évi január 1-én hatályba lépő kereskedelmi szerződés VI. czikkében az Egyptommal fennálló kereskedelmi szerződésünk ugyancsak VI. czikkében felsorolt árukon kivül, még a következő áruk, u. m. fayence, ablaküveg, gyertya és festőanyagok vannak olyanokul megnevezve, melyek az Egyptomba való bevitelnél 10%-nál magasabb vámdijnak nem vethetők alá. Miután ezen áruk az Egyptommal fennálló kereskedelmi szerződésünk IV. czikke értelmében annak idején tőlünk is ugyanazon feltételek mellett lesznek Egyptomba bevihetők, mint Belgiumból, erről az érdekelt körök értesittetnek. Sopron, 1891. augusztus hóban.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara,

— **Meghivás.** Csak a napokban kaptuk a következő meghivást; A „Szombathely-egyházmegyei r. kath. tanitó-egyesület“ f. é. szeptember hava 3-án, d. e. 9 órakor tartja évi (VIII-ik) közgyülését Szombathelyen, a vármegye házának nagytermében, melyre a t. tagokat, ugy a nevelés- és oktatásügy t. barátait tisztelettel meghivom. Tárgyak: 1. Elnök megnyitója. 2. A mult évi közgyülés jegyzőkönyve bemutattatik és kivánatra felolvastatik. 3. Az elnök az egyesület működéséről és állapotáról, ügyeinek vezetéséről, valamint azok elintézéséről jelentést tesz. 4. Az egyesület pénztárosa a központi bizottság által már felülvizsgált évi számadását kivánatra felolvassa. 5. Az egyházmegyei tanitói segélyalap igazgatóságának jelentése. 6. A központi bizottság által a jövő egyesületi évre kitüzött nevelés- és tanitástani tételek megbiráltatnak s azok vagy elfogadtatnak vagy másokkal pótoltatnak. 7. A közp. bizottság által ajánlott dolgozatok felolvastatnak s a jutalmak odaitéltetnek. 8. Inditványok. (Az alapsz. 15. §. f. pontja: „A közgyülés előtt két héttel bejelentett inditványok tárgyalás alá vétetnek s azok felett határozatok hozatnak.“) 9. Az egyesület az alapszabályok 12. §. a) pontja értelmében 3 évre megválasztja a tisztviselőit. Figyelmeztetem a t. egyesületi tagokat az alapszabályok XII. 24. §-ának d. pontjára. A közgyülést reggeli 8 órakor szt. mise előzi meg. A központi bizottság szept. 2-án, d. e. 10 órakor, a püspöki iskolában tartja gyülését. Kérem a biz. tagtársakat, sziveskedjenek pontosan megjelenni. Kelt Sárvárott, 1891. julius 31-én. Barabás György s. k. az egyesület elnöke. — Felhivás. A közgyülés után, a közp. bizottság intézkedéséből, a „Hungaria“ (volt Zöldfa) szálló emeleti nagytermében társasebéd rendeztetik, mely négy fogásból és ¼ liter borból fog állani. Ára 1 frt. Felhivatnak a t. tagtársak, hogy ezen „a testületi szellem növelése és az összetartozás érzetének fokozása czéljából“ rendezendő társasebéden részt venni, és ebbeli szándékukat alulirottal levelező lapon legkésőbb f. é. augusztus 30-ig annál inkább is közölni sziveskedjenek, minthogy a jelentkezők számától (legalább 80) van a társasebéd rendezhetése függővé téve. Szombathely, 1891. julius hó. A rendezőség megbizásából: Röthy László egyesületi jegyző.

— **Iskolai hirdetés.** A kapuvári m. kir. áll. polgári iskola áll: a) 6 osztályu polgári fiu-iskolából, b) 3 evfolyamu asztalos-, taragó- és esztergályos ipartanfolyamból és c) 4 osztályu polgári leányiskolából. Ezen iskolákban az 1891/92. tanév szeptember hó 1. napján kezdődik. I. A tanulók felvétele. A tanulók beirtatása szeptember 1., 2. és 3-ik napján delelőtt 9—12 óráig eszközöltetik: a felvételi vizsgálatok ugyanezen napokon d. u. 3—5 óráig tartatnak. Szeptember 4-én d. e. 8 órakor kezdődnek a javitó- és magánvizsgálatok. Ez egyuttal a felvételre kitüzött utolsó nap, melytől számitandó 10 nap lefolyása után jelentkező tanulóknak a felvételre az engedelyt a tantestület ajánlatára csak a kir. tanfelügyelő adhatja meg. A javitó vizsgálatok és a középiskolából átlépni óhajtó tanulók felvételi vizsgálata iránti folyamodványok legkésőbb augusztus hó 20-ig adandók be az igazgatósághoz. A felvételre a tanulók szüleik vagy azok helyettesei kiséretében tartoznak megjelenni és iskolai és oltási bizonyitványaikat valamint keresztlevelőket (ill. születési bizonyitványt) az igazgatónak bemutatni. Az I-ső osztályba lépők a megkivánható előképzettséget felvételi vizsgálat utján, a 9. életév betöltését pedig keresztlevelők előmutatásával igazolják. II. Felvételi feltételek. A polgári iskola I. osztályába szabályszerüen csak oly tanuló lephet be, ki a) életének 9. évet betöltötte s b) a népiskola IV. osztálya számára kiszabott tanitási tárgyakban elegendő jártassággal bir. 2. Az asztalos ipartanműhely 1. évfolyamába oly tanulók vétetnek fel, kik a polgári iskola (reáliskola vagy gymnázium) III. osztályát sikerrel elvégezték. 3. A középiskolából a polgári iskolába átlépni kivánó tanulót fel lehet venni a) elsőrendü bizonyitványa alapján; b) másodrendü bizonyitványa alapján; b) másodrendü bizonyitványa alapján, ha az illető tanuló a gimnáziumban a latin vagy görög nyelvből, reáliskolában a franczia nyelvből kapott elégtelen osztályzatot, de a többi tantárgyakból legalább elégséges érdemjegye van. Az ily tanuló azonban a polgári iskola megelőző osztályaiban előforduló azon tananyagból, melyet a középiskolában nem tanult, felvételi vizsgálatra kötelezendő. (Ilyenek: a mértan, mértani rajz, vegytan, alkotmány- és könyvviteltan stb.) Ha a tanuló ezen felvételi vizsgálatnak azonnal való letehetésére nincsen elkészülve, akkor neki előkészüles czeljából az évi osztályvizsgálat idejéig terjedő határidő engedelyezhető; osztályvizsgálatra azonban bocsátható. Oly tanuló, ki a középiskolában a fennebbi b) pontban emlitett tantárgyakat leszámitva egy vagy legfeljebb két tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, szintén felvehető a polgári iskola megfelelő magasabb osztályába, ha a tantervi különbözetből teendő vizsgálaton kivül azon tantárgyból, melyből elégtelen osztályzata van, a polgári iskolában a fölvételt megelőzőleg sikeres fölvételi vizsgálatot tesz. Ez esetben azonban a fölvételi vizsgálatra bocsáttatáshoz a kir. tanfelügyelő engedélye szükséges. 4. Valamely polgári iskolánál elégtelen osztályzatot nyert tanuló rendszerint csak ezen iskolánál tehet javitó vizsgálatot. 5. A felvételi- és javitó-vizsgálatok dijmentesek.

— **(Rövid hirek) Országos vásár.** A szeptember havi (Egyed után) köszegi országos vásár szept. hó 7-én lesz megtartva. — **Diszlakoma.** Dr. Károlyi Antal, Vasvármegye ujonnan választott alispánja tiszteletére tegnap Szombathelyen, a *Hungaria* fogadóban lakoma volt. — **Szoknyafoglalás.** A sopron-uti vámos tegnapelőtt két kethelyi asszonynak, mert a helypénzt (4 kr.) nem hozták magukkal, elvette alsó-szoknyájukat. Miért nem midjárt az ingeiket is!? — **Utazás kerékpáron.** Udvary Feri és Tarródy János urak Körmendről Münchenig utaztak kerékpáron. — **Győztes ló.** Chernel György *Ischl* nevü lova a budapesti gátversenyen elsőnek érkezett be és 1000 frtos dijat nyert. — **Jégverés.** Badacsonyt is elverte a jég. Amit azon a vidéken meghagyott az e hó 16-iki jég, azt tönkre tette a mult vasárnapi jégeső.

Közgazdaság.

A gyümölcsaszalás hasznossága.

Irta: Gábor József.

A gyümölcstermelés aránylag igen lassu terjedésének s annak, hogy e hasznos ipar által főkép az erre egyedül alkalmas dombosabb helyek fel nem használtatnak, egyik nyomatékos okául Magyarország legtöbb vidékén azt halljuk hangoztatni, hogy a gyümölcsnek nagybani termelése nem fizeti meg a rá forditott költséget, mivel bőtermés idején mindenütt nagy mennyiségben lévén, a házi használatból felmaradt felesleg nem értékesithető.

Igaz, hogy Magyarországnak sok vidékén, hol csak valamennyire is terjedelmesebb gyümölcsösök vannak, főkép oly helyeken, hol a könnyebb szállitási eszközöktől távol esnek, bővebb termés idején oly csekély ára van a gyümölcsnek, hogy az összeszedési költséget is alig fedezi s nagyobbrészt a sertések által etetik fel, vagy roszszabb esetben minden értékesités nélkül a fák alatt pusztul el.

Ha minden kedvezőbb tapasztalat és gondolkodás nélkül tisztán csak ezen tényeket vennénk tekintetbe, igazat kellene adnunk azon indolens embereknek, kik ezen okot szivesen ragadják meg a gyümölcstenyésztés iránti közönyösségük védelmére. Hanem ha kissé széttekintünk, azt fogjuk tapasztalni, hogy az oly helyeken, hol a nagyobb mennyiségü gyümölcstermés kellőleg nem értékesittetik, egyrészről oly silány s ugyszólva vadon termő értéktelen gyümölcsfajok vannak elterjedve, melyek silányságuk miatt a további szállitást meg nem érdemlik, a téli időszakra el nem tarthatók; feldolgozásra pedig nem alkalmasak. Vagy pedig, ha a termelt gyümölcsök alkalmasak lennének is a feldolgozásra s mint befőttek, izek, vagy aszalványok a kereskedésbe hozva, magas áron értékesithetők is lennének, a termelők nem ismerik a feldolgozási módokat, egyedül a pálinkafőzés, van leginkább elterjedve, mely által az arra alkalmas gyümölcsösök nagy része mégis felhasználtatik. Csakhogy ezen feldolgozás is ujabb időben nagyon alászállt mióta a behozott szeszfőzési szabályzatok a szabad kifőzést megnehezitették.

Szerény nézetem szerint tehát a gyümölcstenyésztés gyors terjedésének s a dombos völgyes, de éghajlat tekintetében a legkedvezőbb helyek lehető ki nem használásának egyik főakadálya a gyümölcstermelés sikertelen eredménye.

A sikertelen eredményt pedig egyrészről a gyümölcsfajok helytelen megválasztása, másrészről a gyümölcsfeldolgozási módozatok nem tudása okozza.

Épen azért, ha főkép uj gyümölcsösöket akarunk telepiteni, nem szabad csak némely elméleti ajánlatok után vakon indulnunk és a helyi körülmények számba nem vételével egyik, vagy másik szépnevü, szinü és alaku s nagy zajjal hirdetett gyümölcsfajjal egész földünket beültetni. Hanem először is azt vegyük tekintetbe, hogy csak a saját háziszükségletünkre akarunk-e gyümölcsfát ültetni, vagy inkább eladásra kivánnunk termelni.

Az első esetben ugy állitsuk össze a gyümölcsfajokat, hogy az asztalunk egész éven át elegendő nyers és nemes gyümölcsesel legyen ellátva, azonkivül feldolgozványokban se szenvedjen hiányt a konyha.

Házi szükségletre legalkalmasabb arány ha

Cseresznyékből	5 %
Meggyből	5 „
Kajszinbaraczkokból	5 „
Őszi baraczkokból	5 „
Nemesitett szilvákból	5 „
Nyári körtékből	5 „
Korai őszi körtékből	5 „
Késő őszi körtékból	5 „
Korai téli körtékből	10 „
Késői téli körtékből	10 „
Nyári és őszi almákból	3 „
Korai téli „	7 „
Késői téli „	15 „
Besztercei szilvából	10 „
Dió és Birsből	5 %-et

ültetünk.

(Vége következik).

Felelős szerkesztő: ***Wittinger Antal***

Kiadó-laptulajdonos: ***Felgl Gyula.***

Vasuti menetrend.

Klm.	Állomások		sz. vegyes vonat II. III. osz. kocsikkal reggel	d. u.	este
	Budapesti idő.				
—	**Köszeg**	ind.	5^{13}	12^{14}	6^{03}
6	Lukácsháza	(m. h.)	5^{29}	12^{17}	6^{28}
12	Német-Gencs	(m. h.)	5^{44}	12^{33}	6^{41}
18	**Szombathely**	érk.	6^{01}	12^{47}	6^{58}
—	**Szombathely**	ind.	7^{31}	4^{16}	8^{01}
7	Német-Gencs	(m. h.)	7^{01}	3^{46}	7
13	Lukácsháza	(m. h.)	7^{18}	4^{06}	7^{46}
18	**Köszeg**	érk.	7^{31}	4^{16}	8^{01}

Csak kedd-, péntek-, vasár- és ünnepnapokon közlekedik egy negyedik vonat Köszegről 8 ó. 20 percz-, Szombathelyről 11 ó. 16 perczkor.

Placzl-árák.

Buza	100 kilo	. .	9 frt.	90	krtól	10 frt.	20	kr-ig.
Rozs	„	. .	8 „	70	„	9 „	—	„
Árpa	„	. .	6 „	50	„	7 „	50	„
Kukoricza	„	. . .	7 „	00	„	7 „	50	„
Zab tavaszi	„	. .	6 „	50	„	7 „	—	„
Zab idei	„	. . .	5 „	50	„	5 „	70	„

Nyilt-tér.

Leszállitott áru selyemszövetek 25% —33⅓%ig és 50% leengedése az eredeti árakból szétküldi darab és végszámra vám- és portomentesen Henneberg G. gyári raktára Zürichben. Minták postafordultával. Levelekre Svájczba 10 krajczáros bélyeg ragasztandó.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kir. közjegyző részéről ezennel közhirré tetetik, hogy a feleben néhai **Schöpf Gusztáv** hagyatéki tömeget felében pedig nevezett örökhagyó örökösei illető ingatlanok; nevezetesen:

1. a kőszegi 739 sz. tjkvben irt 1251 hrsz. 735 sz. ház és melléképületek 1500 frt becsárban,

2. ugyan a kőszegi 739 sz. tjkvben irt 116 hrsz. kert 120 frt becsárban,

3. továbbá a néhai Schöpf Gusztáv hagyatéki tömegehez tartozó ingóságok; mint kocsi-, szán-üzleti berendezések és szerszámok,

a kőszegi kir. közjegyzői irodában folyó **1891. évi szeptember 5-én délelött 9 órakor** megtartandó nyilvános árverésen legtöbbet igérőnek eladatnak.

A becsár egyuttal a kikiáltási ár, melynek 10%-át vagyis 150 frt, s illetve 12 frtot venni szándékozók az árverés megkezdése előtt, a kir. közjegyző kezeihez bánatpénz gyanánt lefizetni tartoznak.

Az árverési feltételek a kivetados órák alatt a helybeli kir. közjegyzői irodában betekinthetők.

Kőszeg, 1891. augusztus 29-én.

Pfeffel János, s. k.,
kir. közjegyző.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kőszegi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság, közhirré teszi, hogy a Győry-féle templom épitési alap **Biberauer Vilmos** és **Salamon Zsigmond** örökösei végrehajtatóknak, **Özv. Fuchs Mihályné** sz. **Güntner Anna** végrehajtást szenvedő elleni 1120 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a kőszegi kir. járásbiróság területén lévő Kőszeg határában fekvő, a kőszegi 2138 sz. tjkvben Fuchs Mihályné sz. Güntner Anna tulajdonául felvett A † 6821 szőlőre 218 frt. a † 6866 b 2 hr. szántóföldre 89 frt. a † (2209—2210) hr. szántóföldre 603 frt. és a (2723—2724) hr. szántóra 199 frt, továbbá a kőszegi 2617 sz. tjkvben végrehajtást szenvedő tulajdonául felvett A † 6821 a hr. szőlőre 218 frt. és a † 6866 b 1. hr. szántóra 89 frt ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok

az 1891. évi szeptember hó 29-ik napján d. e. 8 órakor alulirt biróság helyiségében

megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni- avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kőszegen, 1891 évi február hó 21. napján.

A kőszegi királyi járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Terplan,
kir. aljárásbiró.

Ház-eladás.

A kovács-utczában levő 493. számu Vajda Kálmán-féle egy emeletes ház, melynek emeleti részében 5 szoba, egy szép konyha és cselédszoba, földszinti részében pedig 3 külön utczai és udvari lakás van boltheliységgel és jövedelmező gyümöles- és zöldséges kerttel, szabad készből eladó.

Bővebbet Zarka Sándorné urnőnél vagy Draskovits Imre urnál.

Rendkivül fontos találmány gyengeség ellen!

Férfiaknak!

A cs. és kir. szab. **Potentator**-ral gyógyulhatnak férfiak rögtön, tartósan és utóbajok nélkül, még oly esetekben is, hol semmi sem használt; még több évi gyengült vagy elvesztett erő is helyreállittatik (külsőleg észrevehetetlen, garantirozott ártalmatlan, izgalom nélküli, kellemes gyógymód). Hires tanárok elismerő nyilatkozatai, legmelegebb orvosi ajánlások és az alaposan kigyógyultak ezernyi hálairatai érdek nélkül tanácsolják a cs. és kir. szab. **Potentator** alkalmazását. Maradandó eredmény. A küldés és csomagolás diskrecióval. Tartalom és származás felismerhetetlen. **Dr. Altmann Károly**, Wien, VII, Mariahilfstrasse 70. sz. Felvilágositó röpiratok kivánatra ingyen és bérmetve küldetnek.

Gyors és biztos segitség gyomorbajok s azok következményei ellen.

Az egészség fentartására, az életnedvek s ennek folytán a vérnek tisztitására és tiszta állapotban való fentartására és a jó emésztés elősegitésére a legjobb s leghathatósabb szer már is mindenütt ismeretes és kedvelt

életbalzsam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalzsam a legjobb s leggyógyhatásosb gyógyfüvekből a leggondosabban van készitve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgörcs, étvágyhiány, savanyus f lbüfögés, vértolulás, aranyeres bajok stb. stb. ellen teljesen hathatósnak bizonyul. Ily kitünő hatássi következtében ezen életbalzsam egy bebizonyult, megbizható háziszerevé lett a népnek. **Ára egy nagy üveggel 1 frt. kis üveggel 50 kr. Ellismero iratok ezrei bárkinek betekintés végett rendelkezésre állnak.**

Védjegy

Ovás! Hamisitások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetek, hogy az egyedül általam az eredeti utasitás szerint készitett „Dr. ROSA-féle életbalzsam" minden üvecskéje kék burokba van csomagolva, melynek bosszoldalain „Dr. ROSA életbalzsama a „fekete sashoz" czimzett gyógyszertárból. FRAGNER B. Prag 205—III." német, cseh, magyar és francia nyelven olvasható, széles felein pedig az ide nyomott védjegy látható.

Dr. ROSA életbalzsama valódian kapható csak a készitő

FRAGNER B.

főraktárában, gyógyszertár a „fekete sashoz" Prágában 205—III., és BUDAPESTEN Török József úr gyógyszerésznél, király-utcza 12. sz. Budai Emil úr városi gyógyszertárában a Városház-téren.

Az osztrák-magyar monarrbia minden nagyobb gyógyszertárában van raktár ezen életbalzsamból.

Figyanott kapható.

prágai általános házi-kenőcs

több ezer hálanyilatkozattal elismert biztos gyógyszer mindenféle gyuladások, sebek és genyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménynyel használható a női emlő gyuladásánál, a tej tespedésénél s az emlő megkeményedésénél szüléskor, kelevénynél, vérdaganatoknál, genyes fakadékoknál, pokolvarnál, körömgyöknél, az ugynevezett körömféreguél, elkeményedéseknél, felpuffadásoknál, mirigydaganatoknál, zairdaganatoknál, érzéketlen tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, elkeményedést, felpuffadást a legrövidebb idő alatt eltávolit; s ahol már genyedés mutatkozik, ott a daganatot legrövidebb dő alatt fájdalom nélkül telszivja, kiéreti és kigyógyitja.

Kapható 25 és 35 krajczáros szelenczékben

Ovás! Miután a prágai általános házikenőczöt sokszor utánozzák, mindenkit figyelmeztetek, hogy ez eredeti utasitás szerint csak nálam lesz készitve, s csak akkor valódi, ha a sárga éreszelencze, melyben töltetik, vörös használati utasitásokba (melyek 9 nyelven nyomvák) és kék kartonba, melyen az ide nyomott védjegy látható — bukolva van.

HALLÁSI BALZSAM a legbebizonyultabb számtalan próbatét által legbiztosabbnak elismert szer a nehézhallás kigyógyitására s az egészen elvesztett hallási tehetség visszanyerésére. **Egy üveg ára 1 frt.**

Keil Alajos-féle

Padlózat-fénymáz

(Glasur)

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára. 1 nagy palaczk ára frt 1.35 kr. — 1 kis palaczk 68 kr.

Viaszk-kenőcs,

legjobb és legegyszerübb beeresztő-szer kemény padló számára, 1 köcsög ára 60 kr., mindenkor kapható:

Unger Józsefnél, Kőszegen.

Legnagyobb brünni szétküldési áruház

Ticho Fülöptől,

Krautmarkt. 21. BRÜNN Rathhausgasse 17. sz.

Szétküld postautánvéttel vagy előfizetés mellett:

Egy Maradék

brünni posztó-szövetet, 3·10 méter, egy teljes férfiöltönyre, jó minőségben csak	frt	5.—
brünni posztó-szövetet, 3·10 meter, egy teljes férfiöltönyre, finom minőségben csak	frt	8.—
brünni posztó-szövetet, 3·10 meter, egy teljes férfiöltönyre, legfinomabb minőségben csak	frt	10.75
brünni posztó-szövetet, fekete szinben, 3·10 m., egy salou-öltönyre, igen tartós, csak	frt	9.—
2 meter, egy felöltőre, a legujabb szinben 's szövetnemben, csak	frt	6.—
mosható kártolfonal, (mosásért biztositatik), legujabb dessinben és szinben, 6·40 m., egy teljes férfiöltönyre, csak	frt	3.—
Egy maradek lenvászon, czérnázott áru, mosható és csodálatos minta, 6·40 meter, egy teljes férfiöltönyre, csak	frt	4.—
Egy vállravető, czérna, 9 negyed hosszu, frt 1.20; tiszta gyapju, 10 negyed hosszu	frt	4.—
egész fekete, selyemállal (Cachemir kendő gyászra	frt	4.50

Női ruha-szövetek

mindenféle szövő nemben, kivitelben és szinben, a legujabb és legdivatosabban a tavaszi és nyari időszakra 1891/92.

Egy egész öltözet
duppla széles,

jó minőségben 10 meter	frt	3.50
jobb „ 10 meter	frt	6.—
finom „ 10 meter	frt	8.
finomabb minőségben tiszta gyapju 10 meter	frt	9.—
legfinomabb minőségben tiszta gyapju 19 meter	frt	13.—

francia áru.

Fekete Cachemir,
leugyel készitmény,
sima, csikos vagy virágos:

1 öltözet 10 meter, sima	frt	4.50
1 öltözet 10 meter, csikos	frt	5.50

a legfinomabb nemben.

Angol Zephyr (vásznak),
legfinomabb és legalkalmasabb házi és utczai öltözéknek. **Uj!!**

1 egész öltöny Ia, 10 meter	frt	5.50
1 egész öltöny IIa, 10 meter	frt	4.—

Franzin
Voiles
(Satins),
mosásra biztositék.

Egy teljes ruha
10 meter:

jó minőségben	frt	2.80
finom „	frt	3.50
legfinomabb minőségben	frt	4.50
atlasz-minőségben	frt	6.—

Jute-függöny
török minta, egész hosszában

első minőség	frt	3.50
második minőség	frt	2.50

Tunis-függöny
aranynyal átszőve, gyönyörü csikossal és bojttal ellátva, teljes hosszában, mindenféle szinben | frt | 4.50

Egy garnitura,
két ágy- és egy asztalteritő

jute-ből	frt	3.50
ripsből	frt	4.50

Manilla-futószőnyeg,
igen tartós,

egy maradék 10—11 meter	frt	3.40

Lennáruk:

Egy darab = 30 bécsi röf,
ára darabonkint:

Rumburgi széklenn, 5/4 széles	frt	6.50
Rumburgi Oxford valódi szin Ia.	frt	6.50
Rumburgi „ „ „ IIa	frt	4.50
Chiffon, igen jó minőség á frt 4.50, 5.50, 6.50 egész	frt	9.—
Házivászon, 4 negyed széles	frt	4.50
5 negyed széles	frt	5.50
Stefánia-vászon, 5 negy. széles teljes pótlék a leufonálnak	frt	9.—
Atlasz-Gradl, ágybehuzókra Ia.	frt	8.50
IIa.	frt	5.50
Lenszövet varrás nélkül darabja 2 meter hosszu	frt	1.10
Canevas, Ia. min. ágybehuzókra	frt	6.—

Hölgy-ingek, chiffonból vagy erős lenvászonból csipkével, 6 drb frt 3.75

legjobb rumburgi fonállal és svájczi himzéssel 6 darab - frt 6.—.

Pompásan elkeszitett mintakönyvek ingyen és bérmentesen küldetnek. — Minták kivánság szerint minden árucziklkoól ingyen és bérmentesen küldetnek.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszegen.